

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 106469
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA
Matèria: LLENGUATGES, DADES, PRODUCCIÓ I POSTPRODUCCIÓ
Curs: QUART
Semestre: SEGON
Equip docent: Clara-Iris Ramos
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 105h
Hores autònomes:42h

CONTINGUTS DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està constituïda per deu assignatures optatives de caràcter teoricopràctic i específiques. En aquestes mateixes, es treballarà des de l'àmbit dels llenguatges per consolidar i dirigir les capacitats de construcció, acció i interacció; de presentació, representació i acció; de comunicació, processament i postproducció. L'objectiu és consolidar les competències de l'aprenentatge en les diferents fases d'un procés de recerca teòric-pràctica, gestionar amb plena autonomia les estratègies de creació i realització, i poder utilitzar aquestes estructures per produir propostes -com el TFG- on la formalització i el posicionament estiguin plenament integrats i tinguin plena solvència. Cal destacar que els recorreguts per aquestes assignatures són de lliure elecció i els itineraris estan oberts tant a circulacions i interaccions internes, híbrides, així com traçats monogràfics especialitzats, en funció de les necessitats de cada alumne.

Assignatures de la matèria

Laboratori de matèria
Laboratori d'acció 1
Laboratori de mitjans 1
Laboratori de construcció
Laboratori de matèria i construcció 1
Laboratori d'acció 2
Laboratori de mitjans 2
Laboratori de matèria i construcció 2
Laboratori d'acció 3
Laboratori de mitjans 3

LABORATORI DE MITJANS 2

L'assignatura s'organitza a través de 3 blocs on cada alumne/a realitza una única proposta amb diverses fases en seqüència circular. El primer està dedicat a la definició del marc de treball. El segon, al desenvolupament d'una proposta (vinculada a un projecte intern com a extern a l'assignatura o al TFG). La tercera fase està destinada a la producció i contextualització.

Per consolidar cadascuna de les fases, es proposa explorar les potencialitats dels processos de producció i autoproducció. Es dissenyarà un projecte, individual o col·lectiu, i les seues fases, des dels aspectes metodològics, constructius i comunicatius, com conceptuals i narratius. Es posarà el focus en la construcció d'una proposta gràfica i narrativa, arquitectura interna de la mateixa, disseny i maquetació dels materials, elecció d'estratègies expressives i procediments de reproducció necessaris per a la producció de propostes concretes, reproducció mitjançant sistemes d'impressió mecànics i artesanals, aplicació de les arts finals, contextualització i distribució. S'abordaran diferents metodologies des de la perspectiva de les narratives gràfiques i arquitectures experimentals dels suports d'edició, l'anàlisi i el debat al voltant dels models de producció, reproducció, recepció i difusió de les autopublicacions, com dels dispositius, mitjans i contextos de l'autoproducció editorial.

En aquest sentit es tractarà des de diverses perspectives els temes següents:

- Narratives experimentals
- Projectes multiformat
- Models de producció, difusió i distribució

OBJETIUS

Genèrics

Treballar essencialment la construcció visual de missatges i narracions des de l'angle particular dels llenguatges de la comunicació, la narració i l'edició gràfica.

Desenvolupar processos de formalització, incidint especialment en la producció i contextualització.

Específics

Dotar del coneixement teòric necessari per reflexionar sobre el context social, polític i cultural de la producció i autoproducció gràfica, que pugui servir per consolidar un pensament crític i autoreflexiu posicionat en el present.

CONTINGUTS

Autoedició, microedició i producció gràfica experimental Arquitectures dels suports d'edició

Dispositius, mitjans i contextos de l'autoproducció gràfica

Marc legal i al·legal

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Planificació d'alçats i control de pressupostos
Preimpresió i preparació de fitxers
Manipulats

CONTINGUTS EN RELACIÓ A LES SESSIONS

L'assignatura es desplega setmanalment durant 19 setmanes, és a dir, una sessió de cinc hores per setmana seguint la distribució següent:

Sessió 1

Presentació de l'assignatura. El pensament infraestructural en la producció i l'autoproducció gràfica.
Sessió de taller: definició dels entorns col·laboratius i de les primeres fases de les propostes.

Sessió 2 a la 5

Narratives gràfiques i arquitectures. Abstract comix. Cultura gràfica impresa i tecnologies d'impressió. Dispositius, medis i contextos de l'autoproducció editorial. Radical printshops/Freedom of the small-press: la microedició en el marc dels medis alternatius. Disseny dun projecte editorial. Planificació dun alçat. Control de pressupostos.

Sessió de taller: definició de les propostes

Sessió 6

Lliurament i presentació de propostes: maqueta cega, alçat i fitxa
Sessió de taller: revisions i inici de la producció

Sessió 7 a la 16

Models de difusió i distribució. Anxius i anarxius. Perspectives materials i legislació. Drets i llicències. El marc legal i al-legal de la producció gràfica
Sessió de taller: introducció a tècniques i producció de propostes

Sessió 17

Presentació a l'aula i entrega

Sessió 18

Tancament del curs i comentaris

Sessió 19

Reavaluació

METODOLOGIA

A partir dels continguts i els objectius de l'assignatura, es treballa en un model que posa a l'alumna/e al centre de l'aprenentatge. De les cinc hores destinades a l'assignatura, a la primera o dues primeres hores s'exposaran continguts teòrics, pràctics o teoricopràctics.

Les hores restants, es proposaran exercicis per fer al taller. Seran exercicis tancats i breus i un treball més llarg realitzat al llarg del curs; s'encoratjarà a l'alumnat que tant exercicis com treballs es vinculin a projectes propis en desenvolupament extern a l'assignatura.

La metodologia utilitzada és progressiva en la seqüència de tractament de les fases de producció de treballs en el camp editorial. D'altra banda, la metodologia també és de tipus circular, on és important saber tornar a la revisió de qualsevol d'aquestes fases, per reavaluar els materials, els resultats o l'adequació de procediments i situar-los com a instruments que permetin reincorporar altres premisses i estratègies als processos de formalització del treball propi.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h
Hores activitats dirigides: 36h (24%)
Hores activitats supervisades: 72h (48%)
Hores aprenentatge autònom: 42h (28%)
Hores avaluació: 6h

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos estudi i/o visites i/o presentacions.

Metodologia d'aprenentatge: valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics.

Descripció: Classes centrades en l'exposició de continguts teòrics i en la presentació d'activitats, exercicis i projectes que l'estudiant desenvoluparà a l'aula. Introducció de continguts conceptuals al seguiment individual de l'alumne i a les avaluacions col·lectives.

Activitat supervisada:

Posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o al taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumna/e. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumna/e. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es duran a terme de forma personal, i es desenvoluparan a classe. Es farà un seguiment i assessorament a l'aula/taller per al desenvolupament i la resolució dels exercicis pautats i dels projectes.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Activitat autònoma:

Cerca de documentació i referents. Treball pràctic autònom.

Descripció: Cerca de documentació visual i gràfica, prèvia a l'elaboració de propostes.

Activitat d'avaluació:

Presentacions dels exercicis i dels resultats parcials o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada dels treballs presentats a l'assignatura. Es considera l'evolució en l'aprenentatge. El contingut i la nota de cada treball s'especificarà a l'enunciat corresponent. L'alumnat podrà participar de la possibilitat d'autoavaluar-se sempre que s'hagin aconseguit tots aquests punts abans esmentats.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ EN LA MATÈRIA

Avaluació continuada a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació continuada de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs (45%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

REVALUACIÓ

1. La nota mínima mitjana del curs ha de ser entre 4 i 4,99.
2. L'alumna/e ha d'haver estat prèviament avaluada en un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.
3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 80% de les hores lectives presencials.

RESULTATS D'APRENTATGE

RRAA DEL TÍTOL

CONEIXEMENTS

KT01. Identificar els continguts, llenguatges i perspectives fonamentals per a l'anàlisi de la pràctica cultural contemporània en les seves diverses manifestacions.

KT05. Identificar els estereotips i els rols de gènere i la seva possible incidència en la producció cultural.

KT06. Relacionar l'experiència singular de l'estudiant amb la realitat global contemporània en la presa de posició respecte al projecte propi.

HABILITATS

ST01. Analitzar críticament les normes i els principis que regeixen en la professió dels creadors/as culturals en art i disseny tenint en compte criteris d'igualtat de gènere, igualtat distributiva i sostenibilitat mig ambiental.

ST05. Crear un projecte artístic o de disseny que apliqui enfocaments i metodologies transdisciplinaris basats en una recerca prèvia.

ST06. Comunicar de manera oral, visual i escrita els resultats d'un projecte propi, les seves conclusions i els coneixements i raons últimes que els sustenten d'un mode clar i concís a públics especialitzats o no.

COMPETÈNCIES

CT02. Resoldre encàrrecs concrets externs en l'àmbit creatiu amb coneixements, tècniques i metodologies transdisciplinaris.

CT03. Aplicar, en els projectes creatius, conceptes de sostenibilitat, d'equitat de gènere, d'inclusió i de recerca del bé comú d'acord amb la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

CT05. Actuar de manera ètica i responsable en el procés de producció artística, considerant l'impacte ambiental, social, polític i econòmic del treball propi.

RRAA DE LA MATÈRIA

CONEIXEMENTS

KM43 Definir les propietats dels materials i els seus processos de transformació com a punt de partida per a plantejar el treball creatiu propi dins de l'àmbit de l'art i el disseny. (KT03)

KM44 Reconèixer les tècniques i les eines que siguin afins als treballs creatius propis. (KT06)

KM45 Identificar línies de recerca adequades als propòsits i interessos personals per a aportar solucions al context contemporani, on s'integri la pràctica i la teoria a la temàtica tractada (KT05)

HABILITATS

SM38 Generar propostes amb els materials, eines i processos seleccionats en funció de l'aplicació dels recursos tècnics a les necessitats de l'usuari i del context (ST02)

SM39 Aplicar tant el vocabulari específic com els llenguatges expressius i comunicatius utilitzats en la recerca pròpia (ST06)

SM40 Utilitzar de manera coherent l'ús de mitjans d'expressió gràfica i sistemes de representació bidimensional i tridimensional en el treball propi (ST05)

COMPETÈNCIES

CM34 Actuar amb responsabilitat ètica davant la producció pròpia i en el posicionament productiu emprat, tenint en compte el context social, polític,

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

econòmic i d'emergència climàtica en el qual ens trobem (CT03)

CM35 Integrar l'experimentació, tant guiada com autònoma en la metodologia del treball propi (CT02)

CM36 Adaptar les idees, processos i resultats de les fases de treball en funció de la proposta i les necessitats de l'interlocutor (CT01)

RRAA DE L'ASIGNATURA

CONEIXEMENTS (KA)

KA1. Identificar el context social, polític i cultural de la producció i l'autoproducció gràfica contemporània per consolidar un pensament crític posicionat. (KM45)

KA2. Reconeixer les narratives gràfiques experimentals i les arquitectures dels suports d'edició com a elements base per a la construcció de missatges visuals. (KM43)

KA3. Aplicar i consolidar fases en els procediments tècnics, que donin lloc a explorar models de gestió (pressupostos i planificació) vinculats a l'edició i la microedició. (KM44)

HABILITATS (SA)

SA1. Aplicar metodologies de disseny/art en la creació de projectes editorials experimentals i multiformat, des de la fase d'ideació fins a les arts finals. (SM38)

SA2. Explorar llenguatges i narratives visuals adequades a l'arquitectura de la proposta gràfica. (SM40)

SA3. Implementar tècniques de producció i reproducció, tant mecàniques com artesanals, integrant el vocabulari específic de les tècniques d'impressió, preimpresió, arts finals o instruments de difusió (SM39)

COMPETÈNCIES (CA)

CA1. Gestionar amb plena autonomia totes les fases d'un procés de recerca teoricopràctic aplicat a l'autoproducció editorial. (CM35)

CA2. Actuar amb responsabilitat i reflexió sobre la producció gràfica, tot considerant els models de difusió i distribució que es donen en la diversitat de contextos socials, territorials i polítics històrics o actuals. (CM34)

CA3. Construir un posicionament actiu en els processos de formalització, que dialogui amb les possibilitats dels espais de producció i artesanals, industrials, autogestius i independents. (CM36)

BIBLIOGRAFIA

BAINES, Jess (2012). *Experiments in democratic participation: feminist printshop collectives*. Londres: University of the arts.

BENANDI, Luca. BOGONI, Luca (Eds.). *Risografia: El arte de las duplicadoras*. Barcelona: Gustavo Gili, 2017. BORDES, Enrique. *Cómic, arquitectura narrativa*. Madrid: Cátedra, 2017.

DARMS, Lisa. (Ed.). *The Riot Grrrl Collection. Zines from the Riot Grrrl revolution, collected here for the first time*. Nueva York: The Feminist Press, 2013.

DUNCOMBE, Stephen. *Notes from the underground: zines and the politics of alternative culture*. Portland: Microcosm Publishing, 2011.

GALAXINA, Andrea. *¡Puedo decir lo que quiera! ¡Puedo hacer lo que quiera! Una genealogía incompleta del fanzine hecho por chicas*. Bombas para desayunar, 2017.

GANGLOFF, Paul. *Punk. Periodical collection on self-publishing practices*. Written Records, 2012. HOFFMAN, Abbie. *Steal this book*. Nueva York: Pirate Editions, 1971.

LUDOVICO, Alessandro. *Post-Digital Print: The Mutation of Publishing Since 1894*. Eindhoven: Onomatopée, 2012. LÜTHI, Louis. *On the Self-Reflexive Page*. Holanda: Roma Publication 139, 2010.

METAHAVEN. *Uncorporate Identity*. Baden: Lars Müller Publishers; Maastricht: Jan van Eyck Academy, 2010. MURPHIE, Andrew. ADEMA, Janneke.

HALL Gary. LUDOVICO, Alessandro. *Circulación y resonancia I. Públicos fantasma*. La naturaleza política del libro. La red. México: Taller de Ediciones Económicas, 2016.

PIEPMEIER, Alison. *Girls Zines: Making Media, Doing Feminism*. Nueva York: New York University Press, 2009.

SCHIRIJVER, Eric (2016). *Copy This Book. An artist's guide of copyright*. Tallin: Onomatopée 165

SOUSA, Pere. *Mail Art. La Red Eterna. La Única Puerta a la Izquierda*. Merz Mail, 2011.

TRIGGS, Teal. *Fanzines*. San Francisco: Chronicle Books, 2010.

VV.AA. *Behind the Zines. Self-Publishing Culture*. Berlin: Gestalten, 2011.

VV.AA. *Fully Booked. Ink On Paper. Design & Concepts for New Publications*. Berlin: Gestalten, 2013.

VV.AA. *How to maneuver: Shapeshifting texts and other publishing tactics*. Beirut: Kayfa ta i Warehouse421, 2021.

VV.AA. *Imprentas desobedientes*. México: Taller de Ediciones Económicas, 2015.

VV.AA. *La novela gráfica. Poéticas y modelos narrativos*. Madrid: Arco Libros, 2013.

VV.AA. *No-ISBN on self-publishing*. Viena: Salon Fuer Kunstbuch, 2015.